

Przyjrzyj się portretom Józefa Piłsudskiego na wystawie, a następnie pośród przedstawionych tu określeń zaznacz te, które najlepiej opisują Marszałka.

Policz, ile wizerunków Marszałka Józefa Piłsudskiego znajduje się w ostatniej sali wystawy.

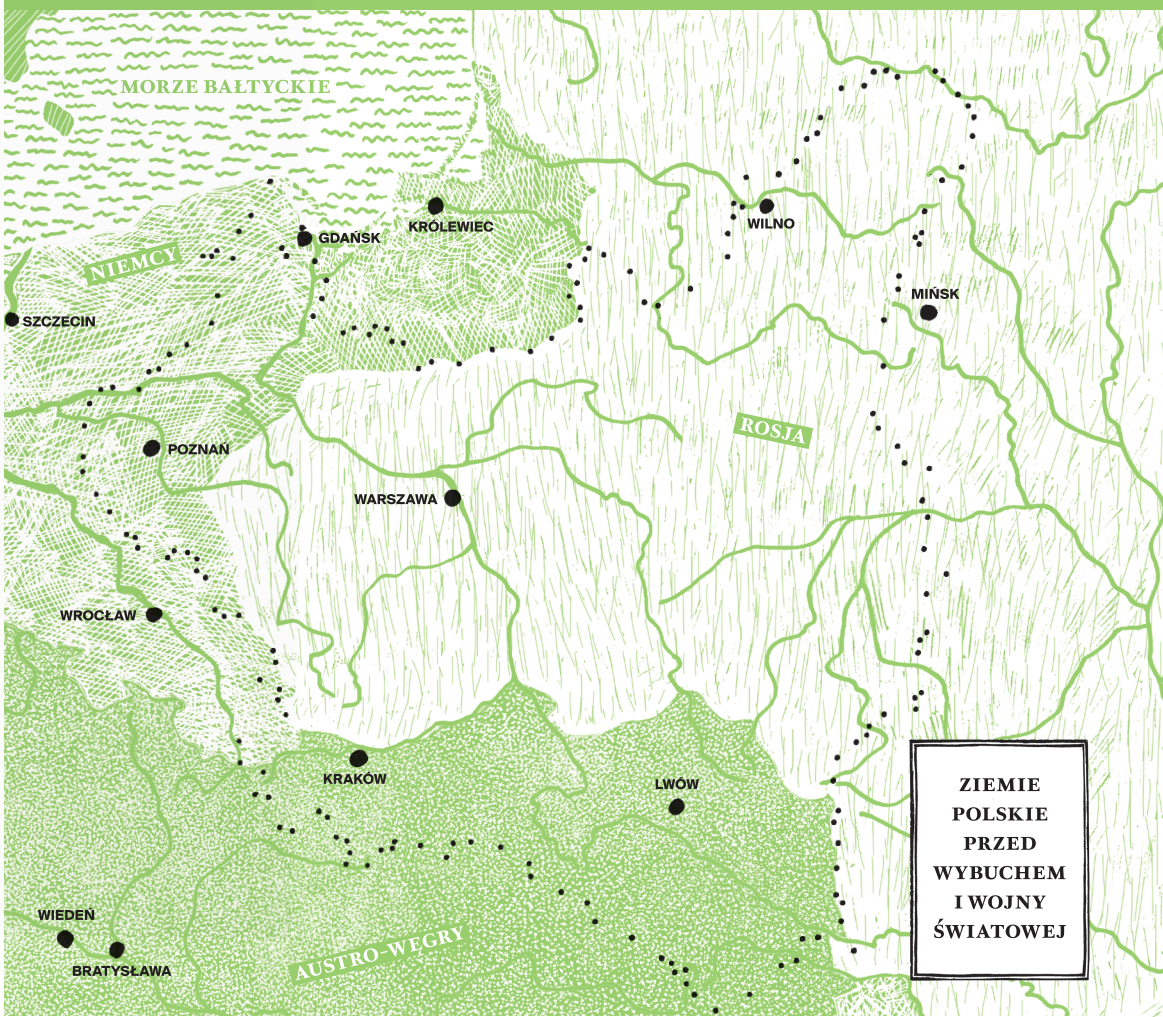
JÓZEF PIŁSUDSKI

(1867–1935) – Komendant Legionów Polskich, naczelny wódz Armii Polskiej, naczelnik państwa, pierwszy marszałek Polski, dwukrotny premier, charyzmatyczny mąż stanu i jeden z twórców niepodległej Rzeczypospolitej. Każdy z nas zna charakterystyczny wizerunek Marszałka, utrwalony na wielu fotografiach, portretach malarskich i rzeźbach.

Muzeum Narodowe
w Warszawie

Na tropie... Niepodległości
Ćwiczenia i zagadki

Na początku XX wieku Polski nie było na mapie Europy. Jej ziemie wchodziły w skład trzech państw zaborczych. W 1914 roku wybuchła wojna, w której udział wzięły państwa z całego świata. Nazywamy ją I wojną światową albo Wielką Wojną. Nasi zaborcy stanęli do walki po przeciwnych stronach frontu, a Polacy zrozumieli, że jest to moment, kiedy marzenie o odzyskaniu niepodległości może stać się faktem.

Byli gotowi ponieść wszelkie ofiary, by Polska powstała na nowo. Polska odzyskała niepodległość w roku 1918, ostateczny kształt granic zatwierdzono jednak w 1923 roku.

Na mapie ukazującej granice państw zaborczych zaznacz granice odrodzonej Rzeczypospolitej.

WYSTAWA W RAMACH CYKLU 3 • NIEPODLEGŁA W MUZEUM NARODOWYM W WARSZAWIE

PATRONAT NARODOWY PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
ANDRZEJA DUDY W STULECIE ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI
1918 - 2018

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO NIEPODLEGŁA NA LATA 2017-2022

PATRONAT HONOROWY WICEPREZESA RADY MINISTRÓW, MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO PROF. DR. HAB. P. GLIŃSKIEGO

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

MECENASI WYSTAWY

Bank Polski

KGHM POLSKA NIERUCHOMOŚCI

PARTNERZY WYSTAWY

Provident

NARODOWE ARCHIWUM CYFROWE

WSPÓŁPRACA PRZY PROGRAMIE EDUKACYJNYM

HISTORIA: POSZUKAJ

PARTNER MUZEUM

Lotto

DORADCA PRAWNY

GT GreenbergTraurig

PATRONI MEDIALNI

POLSKIE RADIO

wyborcza

insider

STOLICA

NGT

o.pl

teksty Barbara Tichy
projekt graficzny Homework / Kasia Walentynowicz

art.com

STYL

artinfo.pl

SPOTKANIA Z ZABYTKAMI

TVP

Przyjrzyj się prezentowanym na wystawie wizerunkom drzew. Jakie ślady pozostawiła na nich wojna? Czy zmieniła ich otoczenie? Stwórz własny wizerunek drzewa, który może być odbiciem naszych czasów.

Podczas I wojny światowej do wojska mobilizowano również artystów. Mieli oni dokumentować wydarzenia na froncie i skutki działań wojennych. W wolnych chwilach tworzyli portrety swoich kolegów i pejsaże, w których widać, że wojna i związane z nią cierpienie dotyka nie tylko ludzi, ale także całą przyrodę. **SAMOTNE DRZEWO** stało się symbolem wojennych doświadczeń.

Zofia Stryjeńska w latach 1917–1918 stworzyła cykl *Pascha*. W pięciu pracach przedstawiła sceny związane ze Zmartwychwstaniem Chrystusa i połączyła je z historią odzyskania przez Polskę niepodległości.

Możesz pokolorować te rysunki, będzie ładniej.

ZMARTWYCHWSTAŁY CHRYSZTUS

Jest personifikacją Polski. Jego postać różni się od wizerunku, jaki znamy. Stryjeńska przedstawia Jezusa jako jasnowłosego młodzieńca w białej tunice obreżonej krajką (ozdobną taśmą). Przypomina on namalowanego przez artystkę słowiańskiego boga – Tryglawa.

ŚPIĄCY ŻOŁNIERZE

Strażnicy grobu Chrystusa noszą pruskie mundury i mają na głowach pikielhauby, czyli charakterystyczne hełmy armii niemieckiej. Są to przedstawiciele jednego z zaborców.

CHRYSZTUS Z MATKĄ

Chrystus uosabia Polskę. Jego czerwony płaszcz wraz z białą tuniką symbolizuje flagę narodową. Maria, starsza kobieta w stroju krakowskim, obejmuje Syna.

MOTYWY ROŚLINNE

W scenie *Spotkania z Synem* roślinność bujnie rozkwita. Radosne, barwne kwiaty oznaczają, że Polska właśnie zmartwychwstała.

TRZY MARIE

Trzy kobiety odwiedzające grób Chrystusa reprezentują trzy zabory. Maria nosi strój z okolic Krakowa, z zaboru austriackiego. Maria Magdalena – aksamitny śląski strój ludowy, który symbolizuje zabór pruski. Trzecia Maria, symbolizująca zabór rosyjski, nosi słowiańską tunikę, koszulę z rękawami i sandały. Podobnie Stryjeńska ubrała swoje bóstwa słowiańskie.

PASCHA

Nazwa cyklu odnosi się do najstarszego i najważniejszego święta chrześcijańskiego upamiętniającego mękę, śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa. Święto wywodzi się z Paschy żydowskiej, obchodzonej na pamiątkę wyjścia Izraelitów z niewoli egipskiej, przejścia od niewoli do wolności, od smutku do radości i od żałoby do dnia wesela, i od ciemności do światłości, i od niewolniczej pracy do odkupienia (Pesachim 10,5).

TRADYCJA CHRZEŚCIJAŃSKA

Zofii Stryjeńskiej, wychowanej w tradycji chrześcijańskiej, odzyskanie przez Polskę niepodległości po 123 latach zaborów kojarzyło się ze zmartwychwstaniem Chrystusa.

MOTYWY SŁOWIAŃSKIE

Artystka, poszukując polskich korzeni dla swojej sztuki, sięgnęła daleko w przeszłość, do czasów, kiedy ziemie polskie zamieszkiwały pradawne ludy słowiańskie, odwoływała się do opowieści o bóstwach słowiańskich.

MOTYWY LUDOWE

Stryjeńska, inspirując się twórczością artystów ludowych, przedstawiała postacie żywiołowe, emanujące energią i jednocześnie dostojne. Czerpiąc z wzorów hafciarskich i dekoracji na przedmiotach rzemiosła, tworzyła barwne ornamenty. Nie kopiowała motywów, ale przetwarzała je zgodnie z własną, nieokiełznaną fantazją.